

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovéj a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 12. apríla 2017 v Bratislave v trestnej veci **obvineného Mgr. B. B. a spol.**, pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, **o sťažnosti** obvineného Mgr. B. B. a obvineného M. G., proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 30. marca 2017, sp. zn. 2Tp/2/2017, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie vo vzťahu k obvinenému M. G., **z r u š u j e .**

Podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku sa **obvinený M. G.**, nar. X. v B., trvale bytom B., H. X., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, **p r e p ú š ť a z väzby ihneď na slobodu.**

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť obvineného Mgr. B. B., **s a z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 30. marca 2017, sp. zn. 2Tp/2/2017 rozhodol podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku o zamietnutí žiadosti obvinených Mgr. B. B.,

nar. X. v N., trvale bytom B., D. X., t. č. v Ústave na výkon väzby Žilina a M.. G., nar. X. v B., trvale bytom B., H. X., t. č. v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica o prepustenie z väzby na slobodu. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku neprijal písomný sľub obvineného Mgr. B. B. a obvineného M.. G. a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prijatého oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR o dojednaní Dohovoru, uverejneného pod číslom 209/1992 Zb. väzbu obvinených Mgr. B. B. a M.. G. dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvinenými nenahradil.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. R. P. sťažnosť obvinený Mgr. B. B.; sťažnosť zahlásil obvinený ihneď po vyhlásení uznesenia do zápisnice o výsluchu obvineného, ktorú dodatočne odôvodnil podaním z 3. apríla 2017 (č. l. 444).

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica a podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o prepustení obvineného z väzby na slobodu, eventuálne, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o nahradení väzby obvineného podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku prijatím písomného sľubu obvineného za súčasného uloženia probačného a mediačného dohľadu a uloženia primeraných povinností a obmedzení podľa § 82 Trestného poriadku.

Obvinený Mgr. B. B. uviedol, že väzba obvineného je v rozpore s jej materiálnymi podmienkami, s ktorými zákon spája jej trvanie a ktoré musia byť splnené súčasne, a preto má väzba v danom prípade len sankčný charakter. Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu, ani výchovné poslanie a nesmie byť prostriedkom na uľahčenie trestného stíhania.

K dôvodnosti trestného stíhania obvinený uviedol, že pokiaľ ide o posudzovanie skutkových okolností vzatia do väzby v prípravnom konaní, súdy pri rozhodovaní o vzatí do väzby sú povinné skúmať dôvodnosť oznámeného obvinenia, ktoré je nevyhnutnou podmienkou pre väzbu. Sudca pre prípravné konanie pri tomto postupe skúma, či skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie fyzickej osobe, bol spáchaný, či ho možno posúdiť

ako trestný čin a či zistené skutočnosti nasvedčujú dôvodnosti podozrenia, že skutok spáchal obvinený. Ak riadnym spôsobom oznámené obvinenie je len formálnym predpokladom pre vzatie obvineného do väzby, potom dôvodnosť oznámeného obvinenia je nevyhnutnou materiálnou podmienkou pre aplikáciu inštitútu väzby. Rozhodnutie o vzatí do väzby nie je v súlade so zákonom v prípade, ak nie je podložené skutkovými okolnosťami odôvodňujúcimi záver o dôvodnom podozrení zo spáchania trestného činu obvineným.

Ďalej uviedol, že obvinenie je založené prevažne na nedôveryhodných osobách, subjektívne motivovaných snahou vyhnúť sa vlastnej trestnej zodpovednosti, prípadne zabezpečiť si procesne výhodnejšie postavenie a zmieriť následky svojho trestného stíhania kriminalizáciou obvineného.

V skutku č. 1 uznesenia o vznesení obvinenia sa vo vzťahu k obvinenému neuvádza, kedy, kde a akým spôsobom by mal byť činný pre zločineckú skupinu, prípadne aké pokyny a od koho by mal dostávať, resp. dávať. V predmetnom uznesení sú uvedené výlučne abstraktné skutočnosti.

K tvrdeniu svedka W., ktorý uviedol, že od zločineckej skupiny „T.“ dostával paušál 1.000,- € obvinený uviedol, že svedok W. nekonkretizoval aké informácie a akým spôsobom ich mal poskytovať, ich relevanciu ani následnú využiteľnosť. Svedok neuviedol, že by bol prítomný pri údajnom preberaní peňazí. Rovnako svedok B. ako člen inej zločineckej skupiny uviedol len svoj subjektívny pocit bez reálneho dôkazu o činnosti obvineného pre zločineckú skupinu. Taktiež svedok Š. označil obvineného za člena zločineckej skupiny len v súvislosti s vecou poškodeného M., bez konkrétneho opisu činnosti, ktorú by vykonával pre zločineckú skupinu. Zdôraznil, že jediní svedkovia priznávajúci sa k členstvu v zločineckej skupine (W., R.) obvineného do tejto skupiny nezaraďujú, pričom ani nepotvrdzujú existenciu tzv. vetvy JUDr. J. A., pre ktorú mal byť obvinený činný.

K trestnému činu nátlaku podľa § 192 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona v súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. g/ Trestného zákona uviedol, že žiaden nátlak na poškodeného nevyvíjal, a rovnako nezneužil žiadnu jeho tiešeň. Z tohto skutku bol obvinený výlučne na základe tvrdenia jedného svedka Š.. V napadnutom uznesení taktiež nie je uvedené,

ktorú právomoc mal obvinený vykonávať spôsobom odporujúcim zákonu, akou činnosťou a z čoho by mal vyplývať úmysel obvineného zneužiť právomoc a spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech.

K trestnému činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona uviedol, že nikoho neuviedol do omylu ani nič nepredstieral. V napadnutom uznesení nie je uvedené akým spôsobom mal čokoľvek predstierať, a teda nie je špecifikované konanie, ktorým by poškodeného uviedol do omylu a z čoho vyplýva úmysel niekoho do omylu uviesť a spôsobiť tak škodu.

K dôvodom väzby obvinený uviedol, že v súčasnosti neexistuje žiadna reálna, konkrétna skutočnosť, ktorá by odôvodňovala obavu z jeho kolúzneho konania. Samotný fakt, že obvinený ako bývalý príslušník Policajného zboru pozná prostredie Policajného zboru, nemôže založiť dôvod kolúznej väzby, bez reálneho dôkazu, že by obvinený pôsobil na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak maril objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Vo vzťahu k svedkom obvinený nie je v postavení, kedy by bol schopný reálne ovplyvniť ich konanie alebo obsah ich výpovedí. Doposiaľ nebola zaznamenaná akákoľvek snaha o kontaktovanie obvineného s uvedenými svedkami. Výpoveď obvineného K. je k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní a skutočnosť, že niektorí z obvinených v súčasnosti k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní nie sú, nemôže samo o sebe zakladať dôvod kolúznej väzby obvineného.

Tvrdenia svedka W., ktorý uviedol, že nikdy nebol prítomný pri údajnom odovzdávaní peňazí, nielenže neboli verifikované, ale doposiaľ nebol vypočutý ani jeden svedok, ktorý mal byť prítomný pri odovzdávaní peňazí, resp. pri skladaní sa obvinenému na odmenu, alebo pri odovzdávaní relevantných informácií zo strany obvineného. V danej veci nielenže od skutku prešlo takmer osem rokov, ale najmä počas tohto obdobia preukázateľne nedošlo k žiadnemu kolúznemu konaniu obvineného, a teda nie je zrejmé, prečo a na základe čoho by obvinený mal náhle začať konať kolúzne práve v roku 2017.

K nahradeniu väzby inštitútmi podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku uviedol, že tieto majú fakultatívny charakter, ale takúto povahu má aj samotná väzba,

to znamená, že aj keď existujú dôvody väzby, osoba ešte nemusí byť vzatá do väzby. Príslušné obmedzenia základných ľudských práv treba podrobiť testu proporcionality, teda skúmaniu, či obmedzenie základného práva na osobnú slobodu je ešte primerané verejnému záujmu na riadnom priebehu trestného konania.

Sťažnosť obvineného Mgr. B. B. bola zaslaná na vyjadrenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý sa k podanej sťažnosti nevyjadril.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. M. R., sťažnosť obvinený M. G.; sťažnosť zahlásil obvinený rovnako ihneď po vyhlásení uznesenia do zápisnice o výsluchu obvineného, ktorú dodatočne odôvodnil podaním z 2. apríla 2017 (č. l. 437).

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica a podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o prepustení obvineného M. G. z väzby na slobodu. V prípade, ak by Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že väzobné dôvody sú dané, navrhol nahradiť väzbu obvineného podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku písomným sľubom, resp. podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku peňažnou zárukou za prípadného uloženia primeraných povinností a obmedzení podľa § 82 Trestného poriadku.

K dôvodnosti trestného stíhania obvinený uviedol, že sudca pre prípravné konanie pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sa nezaoberal dostatočne všetkými skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby. Nesúhlasí so záverom súdu, že vykonanými úkonmi sa podozrenie zo spáchania trestnej činnosti kladenej obvinenému za vinu nezmenilo a nedošlo k zoslabeniu podozrenia. Naopak, podľa názoru obvineného vypočutí svedkovia neuviedli žiadne nové skutočnosti oproti tomu, čo svedkovia uvádzali vo svojich výpovediach pred vznesením obvinenia.

Vykonaním výsluchov viacerých svedkov došlo k zániku možného kolúzneho správania obvineného najmä z dôvodu, že svedok W. je chráneným svedkom a vzhľadom na

tento inštitút neexistuje možnosť pôsobenia na tohto svedka. Obvinený ďalej poukazuje na to, že takmer celé obvinenie voči jeho osobe je postavené na výpovediach svedka W.. Doteraz nebola žiadnym spôsobom preverená pravdivosť jeho tvrdení. Svedok W. je podľa názoru obvineného inštruovaný zo strany polície o tom, čo má vypovedať, o čom svedčí poznámka obhajcu JUDr. S. v závere výsluchu svedka W. z 29. marca 2017.

K členstvu v zločineckej skupine obvinený uviedol, že sa jedná o ničím nepodloženú domnienku a o účelové tvrdenie bez akéhokoľvek reálneho podkladu. Predovšetkým ide o skutočnosti, ktoré svedkovia predpokladajú a žiadny zo svedkov podľa ich vlastných výpovedí nemal byť priamym svedkom popisovaných skutočností (vyplácanie pravidelnej odmeny členom zločineckej skupiny, bez akejkoľvek špecifikácie výšky odmeny, času a miesta jej vyplácania ako aj osôb, ktoré túto odmenu mali vyplácať). Obvinený neparticipoval na činnosti popísanej v bodoch 2/ až 17/ uznesenia o vznesení obvinenia.

Podľa názoru obvineného neexistujú žiadne konkrétne skutočnosti preukazujúce jeho začlenenie v hierarchii zločineckej skupiny medzi najvyššie postavené osoby ani dôkaz o tom, že mal v minulosti zabezpečovať tie najbrutálnejšie trestné činy s tým, že zločinecká skupina si zabezpečovala pre svoju činnosť informovanosť z radov príslušníkov polície, eliminovala prípadné zákroky najímaním právnych služieb advokátov, uplácáním prokurátorov a sudcov, a teda mal mať obvinený najbližší prístup k informáciám proti skupine a možnosť nakladať s finančnými prostriedkami skupiny a možnosť ovplyvňovať trestné konanie a možnosť ovplyvňovať členov skupiny a iných osôb mimo nej.

K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku obvinený uviedol, že tento dôvod väzby uňho nie je daný. Obvinený M. G. bol zadržaný na mieste, kde sa obvykle zdržuje na svojej chalupe, kam chodieval už roky takmer každý víkend. Uvedená skutočnosť bola orgánom činným v trestnom konaní známa. Operatívna zložka polície pravidelne monitorovala obvineného a je scestné tvrdiť, že touto informáciou nedisponovala. Svoj mobilný telefón mal obvinený v alobale z dôvodu, že pri ceste na chalupu zabudol doma nabíjačku a zabalenie mobilu do alobalu je spôsob, ako sa dá až o 10 % zvýšiť zostávajúca kapacita batérie. Zadržaný bol v strede dediny, kde má chalupu, cez víkend, v osobnom motorovom vozidle svojej manželky na ceste domov do Bratislavy. Je logické, že ak by obvinený chcel utekať, určite by sa nepresúval na osobnom motorovom vozidle manželky a zvolil by aj inú trasu na útek. Finančnú hotovosť

vo výške cca 1.600,- € mal obvinený pri sebe za účelom zakúpenia bežiacého pásu, ktorý si plánoval zakúpiť na ceste domov. Podľa názoru obvineného uvedená suma by nepostačovala na útek.

K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku obvinený G. uviedol, že nesúhlasí s odôvodnením rozhodnutia súdu, že mal možnosť sa medzi prvými dostať k informáciám a mal dostatok kontaktov a možností ovplyvniť konanie vedené proti nemu ako aj z dôvodu možnosti lepšieho nakladania s finančnými prostriedkami zločineckej skupiny. Pokiaľ by obvinený takýmito informáciami o policajnej akcii disponoval a chcel by ujsť, celkom určite by sa nezdržoval na mieste, kde sa pravidelne zdržuje a nešiel by niekoľko hodín po začatí policajnej akcie spokojne domov obvyklou cestou. Tvrdenia o kontaktoch a možnosti ovplyvňovania konania proti osobe obvineného považuje len za jednoduchú a prázdnu frázu, bez akéhokoľvek reálneho podkladu z dôvodu, že ak by mal mať kontakty a možnosť ovplyvňovať konanie, disponoval by informáciou o policajnej akcii a hľadal spôsob ako túto akciu ovplyvniť.

Obvinený M. G. nesúhlasil so záverom odôvodnenia súdneho rozhodnutia, podľa ktorého sú možnosti dohľadu probačného a mediačného úradníka obmedzené a tento nie je možné vykonávať 24 hodín denne. Takéto konštatovanie podľa názoru obvineného popiera zmysel inštitútu nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka z dôvodu, že v žiadnom prípade týkajúcom sa kohokoľvek predsa nie je schopný probačný a mediačný úradník vykonávať dohľad nad obvineným 24 hodín denne a tento argument by vlastne znamenal, že tento inštitút by sa nemohol aplikovať v praxi a nemohol by byť využívaný pri nahrádzaní väzby. Obvinený v prípade ak súd konštatuje existenciu dôvodov väzby, je ochotný sa aj každý deň dostaviť k probačnému a mediačnému úradníkovi.

Sťažnosť obvineného M.. G. bola zaslaná na vyjadrenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý sa k podanej sťažnosti nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) zistil, že sťažnosti obvinených M.. G. a Mgr. B. B. sú prípustné (§ 185 Trestného poriadku), boli podané oprávnenou osobou (§ 186 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote a na mieste v súlade s ustanovením § 187 Trestného poriadku, s uvedením dôvodov sťažnosti obhajcami

obvinených Mgr. R. P. a JUDr. M. R. (§ 189 Trestného poriadku), a preto preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým obvinení podali sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k týmto zisteniam a záverom.

Podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Väzba v systéme zaisťovacích trestnoprávných prostriedkov predstavuje najzávažnejší zásah do Ústavou Slovenskej republiky zaručenej osobnej slobody obvineného v čase, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o vine obvineného. Úprava dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku vyjadruje výnimočnosť a fakultatívnosť použitia tohto procesného prostriedku. Súd, ktorý je oprávnený rozhodovať o väzbe, môže tento procesný prostriedok použiť len vtedy, ak sú zistené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu z následku uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, t. j. že obvinený bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Z hľadiska procesných predpisov rozhodovaniu o väzbe je venovaný prísny formálny pohľad, ktorý má vylúčiť alebo minimalizovať možnosť vzniku porušení základných práv a slobôd osôb, ktoré sa jej podrobujú.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, rozhodol uznesením, sp. zn. 2Tp/2/2017 z 1. februára 2017 (č. l. 174) o vzatí obvineného Mgr. B. B. do väzby z dôvodu § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku s tým, že lehota väzby začala plynúť 29. januára 2017 v čase o 05:05 hod. a menovaný ju vykonáva v Ústave na výkon väzby v Nitre. Dňa 9. februára 2017 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 2Tost/4/2017 (č. l. 286) o zamietnutí sťažnosti obvineného Mgr. B. B. proti vyššie označenému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica.

Dňa 30. marca 2017 sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, rozhodol uznesením 30. marca 2017, sp. zn. 2Tp/2/2017 tak, že zamietol žiadosť obvineného B. o prepustenie z väzby na slobodu (č. l. 416).

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že o väzbe obvineného Mgr. B. B. bolo doposiaľ rozhodované priebežne, plynulo a urýchlene v súlade s § 2 ods. 6 Trestného poriadku, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. c/, ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Obvinenému Mgr. B. B. bolo uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, Národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Bratislava dňa 28. januára 2017 vznesené obvinenie v bode 1/ pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, v bode 2/ pre prečin nátlaku podľa § 192 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona v súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. g/ Trestného zákona, v bode 3/ a 4/ pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/ s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení (č. l. 2093, zväzok č. VIII).

Obvinený Mgr. B. B. v sťažnosti hodnotil vykonané dôkazy, najmä svedecké výpovede získané výsluchmi svedkov (W., B., A., Š.) s konštatovaním, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu sa oslabila a teda neexistuje materiálna podmienka väzby – dôvodné a opodstatnené podozrenie zo spáchania trestnej činnosti.

K tomu Najvyšší súd SR uvádza, že pri rozhodovaní o väzbe sa nerozhoduje o vine či nevine páchatel'a, a preto sa dôkazy nevyhodnocujú takým spôsobom, ako je to v rámci meritórneho rozhodovania na hlavnom pojednávaní. Nevyžaduje sa tu požiadavka úplnej istoty, ale stačí, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, naplňajú znaky konkrétnych trestných činov a zároveň existuje dôvodné podozrenie, že na týchto sa podieľal i obvinený.

Pre rozhodnutie o väzbe (z hľadiska materiálnych podmienok väzby) sa vyžaduje

existencia **dôvodného trestného stíhania** – condicio sine qua non reprezentovaného dôvodným podozrením zo spáchania trestného činu konkrétnou osobou a existencia **niektorého z dôvodov väzby**, čo je v prípade obvineného Mgr. B. B. aj v súčasnom štádiu konania naplnené.

Či budú zabezpečené a vykonané dôkazy po prípadnom podaní obžaloby postačovať na rozhodnutie o vine alebo nie, o tom bude rozhodovať súd na hlavnom pojednávaní po dôslednom vyhodnotení všetkých podstatných dôkazov, keď zároveň bude súd povinný zohľadniť aj ich zákonnosť a procesnú použiteľnosť (spôsobilosť). Súčasná dôkazná situácia je však dostatočná na vyslovenie existencie dôvodného a opodstatneného podozrenia, že obvinený B., prezývaný “B.” sa mohol dopustiť skutkov tak ako je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia. Preskúmaním predloženého spisu Najvyšší súd SR nezistil v doterajšom postupe orgánov činných v trestnom konaní nedôvodnosť trestného stíhania obvineného B..

Čo sa týka dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, je potrebné uviesť, že sudca pre prípravné konanie reagoval v súlade so stavom veci a zákonom na argumentáciu obsiahnutú v žiadosti o prepustenie z väzby a správne rozhodol o trvaní tohto dôvodu väzby u obvineného. S týmto záverom sudcu pre prípravné konanie sa Najvyšší súd SR stotožnil v celom rozsahu, najmä s poukazom na výpovede svedka J. W., M. Š. a R. B.. Žiadne nové skutočnosti oproti stavu, z akého vychádzal Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica v prospech obvineného produkované neboli.

Mgr. B. B. ako bývalému príslušníkovi Policajného zboru bolo vznesené obvinenie za skutky, ktoré priamo a bezprostredne súviseli s vykonávaním tejto funkcie (poskytovanie informácií z prostredia polície a ovplyvňovanie trestných konaní týkajúcich sa zločineckej skupiny „T.“ a iné). Absenciou výkonu funkcie príslušníka Policajného zboru obvinený totiž len de iure (z titulu svojho postavenia v zamestnaní) stratil možnosť akýmkoľvek spôsobom zasahovať do ovplyvňovania svedkov, ale nie fakticky v styku so svedkami v reálnom svete.

K návrhu obvineného na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a prijatím písomného sľubu a uloženia primeraných povinností a obmedzení podľa § 82 Trestného poriadku Najvyšší súd SR poznamenáva, že na takéto pozitívne rozhodnutie o nahradení väzby, musia byť splnené podmienky uvedené v § 80 ods. 1 písm. b/

a písm. c/ Trestného poriadku. Prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je alebo má byť obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku; v danom prípade Najvyšší súd SR po preskúmaní obsahu spisu nezistil také okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť záver pre aplikáciu ustanovenia § 80 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti považuje Najvyšší súd SR rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, za správne.

Vo vzťahu k obvinenému M. G. Najvyšší súd SR uvádza, že v trestnej veci tohto obvineného je nepochybné iba to, že mu bolo vznesené obvinenie v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku v bode 1/ pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. Z doposiaľ vykonaných dôkazov možno vyvodiť záver, že obvinený je dôvodne podozrivý z trestnej činnosti kladenej mu za vinu. Zároveň považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že samotné vznesenie obvinenia z členstva v zločineckej skupine T. nepostačuje k tomu, aby bol obvinený vzatý do väzby.

Najvyšší súd SR na základe zadovážených dôkazov dospel k záveru, že nezistil u obvineného existenciu dôvodov tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku. V tomto smere treba súhlasiť s dôvodmi uvedenými v sťažnosti obvineného, že neboli produkované žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali existenciu tohto dôvodu. Ani jeden zo svedkov, resp. spoluobvinených neuviedol také skutočnosti, ktoré by v rovine rozumnej istoty nasvedčovali tomu, že sa obvinený snažil akýmkoľvek spôsobom ovplyvňovať priebeh vyšetrovania celej trestnej činnosti. Podľa názoru najvyššieho súdu rozhodnutie o existencii konkrétnych skutočností pre vzatie obvineného G. do kolúznej väzby, ktoré majú spočívať v tom, že obvinený mal možnosť dostať sa ako jeden z prvých k informáciám, sú nedostatočné. Žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu, že obvinený bude konať tak, ako to predpokladá ustanovenie § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, nenastali. Z toho dôvodu sa podľa názoru najvyššieho súdu trestné stíhanie obvineného môže viesť aj bez tohto zásadného zásahu do osobnej slobody obvineného.

Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, ktoré určuje podmienky tzv. útekovvej väzby, Najvyšší súd SR uvádza, že účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a väzba v tomto smere nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiadúcej forme správania. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Tieto skutočnosti je potrebné vždy vyvodiť z povahy konkrétnej a individualizovanej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení.

Vychádzajúc z predloženého spisového materiálu nemá najvyšší súd dôvod pochybovať o tom, že v súčasnom štádiu trestného konania by nebol obvinený M. G. k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu. Napokon obvinený M. G. bol osobne prítomný aj na verejnom zasadnutí konanom na Najvyššom súde SR dňa 7. februára 2017, na ktorom sa rozhodovalo o väzbe obvineného (uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 2Tp/2/2017 z 1. februára 2017, nebol vzatý obvinený G. do väzby). V súlade so zaisťovacou funkciou väzby nebolo v doterajšom konaní preukázané, že by sa obvinený úmyselne zdržiaval mimo miesta svojho trvalého bydliska. Obvinený M. G. bol zadržaný v obci V. v Banskej Štiavnici dňa 29. januára 2017 o 10:10 hod. (č. l. 2983, zväzok VIII.). Obvinený je bezpodielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na Liste vlastníctva č. X. pre katastrálne územie V., okres B. Š. (č. l. 2529, zväzok VI.). Rovnako tvrdenia o „značnom“ obnose peňazí cca 1.600,- €, ktoré mal obvinený pri sebe v čase zadržania (obvinený bol zadržaný bez platobnej karty) sú v súvislosti s väzobným dôvodom podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku len v rovine domnienok, majúce charakter špekulácie.

Nakoľko najvyšší súd v prípade obvineného M. G. nezistil dôvody väzby, nepovažoval za potrebné zaoberať sa inštitútmi, ktorými možno nahradiť prípadnú väzbu obvineného.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Najvyšší súd SR v prerokúvanej veci nezistil žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali v prípade obvineného M. G. jeho ponechanie vo väzbe. Najvyšší súd SR nezistil ani dôvod pre zmenu napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k obvinenému Mgr. B. B., a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 12. apríla 2017

JUDr. Alena Š i š k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Lucia Gočálová